

PRZEDSWIT

Cena egzempl. 25 gr.

Prenumerata:
Miesięcznie 55
Kwartalnie 1 65
Półrocznie 3 30
Rocznie 6 60
Prenumerata zamiejscowa
o 10 proc. drożej.

TARNOWSKI

Pismo poświęcone sprawom społecznym, zawodowym, literackim i politycznym.

Organ Frakcji Rewolucyjnej P. P. S. i Zjedn. Zw. Zaw. w Tarnowie

Ogłoszenia:

Strona	zł. 200
1/2 strony	100
1/4 "	60
1/8 "	30
1/16 "	15
Drobnie za słowo	30
Przed tekstem 100% drożej. Poszukującym pracy 50%	

Redakcja i administracja: ul. Kilkowska 12.

Wychodzi co drugą sobotę.

Godziny przyjęć: od 10—12 przed poł. i od 4—7 wiecz.

W rocznicę powstania Frakcji Rewolucyjnej. Pieśń m. Frakcji Rewolucyjnej.

W dniu 28 listopada b. r. upływa rok, od czasu jak na terenie Tarnowa powstała Frakcja Rewolucyjna P. P. S.

Powstanie sędzono, ze p. Ciołkosze, Siochy i Batisty są niepodzielnymi kacykami „Cekawu” i „Bundu” w Tarnowie, stało się jednak inaczej. Pewnego pięknego dnia stara gardzła tarnowskiego „Pepeesu” w osobach tw. **Cyganka, Korczyńskiego, Orzecha** i wielu innych zbuntowała się przeciwko terrorowi partyjnego Liebermanów, Djamandów, Ciołkoszów i t. p., a którzy to na koniku opozycji stale rejerują przeciwko rządowi i Marszałkowi Piłsudskiemu. I oto w listopadzie 1928 r. w mieszkaniu tw. Orzecha odbyło się pierwsze Konstytucyjne zebranie Frakcji Rewolucyjnej P. P. S. Niepójdziliśmy przeciwko Państwu z mniejszością, niepójdziliśmy przeciwko rządowi, w którym obok Marszałka Józefa Piłsudskiego pracuje tw. Jędrzej Morawczyński, niepójdziliśmy wbrew bohaterskiej tradycji Frakcji Rewolucyjnej — Okręży Montwila i innych, przeciwko własnej Ojczyźnie, krwią robotnika i ciolpura wy „onej, owsemw” pójdziliśmy przeciwko „Liebermanowi, Niedziałkoskiemu, Djamandowi, Ciołkoszowi i t. p., którzy myślą, że Polska to folwark międzynarodówki, zaś rząd to jakby jakiś ekonom” najmilita, którego można każdej chwili przepędzić, ale to uchwalila, tak postanowiła stara gardzła tarnowskiego Pepeesu. Od czasu tego zostali tarnowscy Cewakwiści osterceni i zdani na łaskę i niełaskę „Bundu”, zaś wokół starej gardzły — frakcjonistów, poczuli się gromadzić robotnicy miejscy, wiejszy i kolejołazy, tworząc przy Frakcji swoje zawodówki, kolo oświatowe, kolonie wak., czytelnie i t. p. instytucje. Niebity wówczas jeszcze stalego lokalu, to się robiło zebrania Frakcji kąpiel, w mieszkaniu tw. Bogusza, Orzecha i innych. Wspomnieć należy, że tw. Orzech,

Korczyński, Cyganik, są to założyciele tarnowskiej organizacji S. D. a potem P. P. S., która to pierwsza powstała jeszcze za czasów panowania Austrii przed 30 laty, że oni to właśnie propagując hasła obrony robotnika, byli prześladowani i więzieni przez zandamerję austriacką. Dziś jeszcze żyje i w Kasie Chorych pracuje dawny zandarm austriacki p. Jędrzejowicz, który te czasy pamięta.

Któż tedy został przy p. Ciołkoszach, pytamy się? Zostali tylko ci, którzy mają partyjny ziółw w Kasie Chorych w Magistracie, widzieli w Ciołkoszów gwiazdę. Ponieważ jednak na horyzoncie politycznym, coraz to bardziej biednie gwiazda „Cekawu”, przeto z nią dziednie i gwiazda Ciołkoszów. Z biegiem czasu poczęła Frakcja — przesiąkać w powiat tarnowski, zdobywając coraz to nowe placówki.

Nie tedy nie pomagają magiczne zaklęcia Adasia na wiecach, zawodki i pospolite kuglarstwa „meczennika sprawy” starego Kaspra — ojca włajemniczonych kuglarzy. Wprawdzie Hutter od czasu do czasu pociesza straplonych Kaspra i Adasia, słowcy: Towarzyszu profeszore i poszle, co sze w poczuwając robić z te frakcje, jak sze skończy P. P. S. to pudzecie do „Bundu”, owa co tu za różnice!

Nie przestaszają frakcjonistów lżenia i czynne napaści Cewakawistów, z godnością i powagą odpiera frakcja każdy zjadliwy wypad Cewakawistów nie tę dzwinnego, że w sztabie Cewakawistów w domu robotniczym panuje poploch wywołany spoistem i grantowem stanowiskiem Frakcji. I siłą się Cewakawisi na rozmaite pochody manifestacyjne, akademje i t. p. koncepcje pozorów aktywności, lecz niestety masa robotnicza nie daje się na dłuższy dystans blagować i „dezertuje” do Frakcji. Pamiętacie tedy Cewakawisi, że 1000 osobowy wlec Frakcji w Mościcach to „Mane telex fares” dla was.

„Do walki nastanie niegdne dzieci
Matki swym synom dajcie broń,
Nad nami krwawy standard święci
Wzrostła go nasza twaruda dłoń.

Na bój powstaniamy wraz,
Nie straszą dla nas wrogów broń,
My robotniczą przodnią straż
Na stary ład podnosim dłoń.

Miliony naszych ojców, synów
Za sprawę panów ład krew
Słyszmy czas długi w ślad Kainów
Lecą dziś wznosimy huntu śpiew

Na bój, na bój i t. d.
Pany nam w ręce miecz włożyli
Duszę przystęga skuli nam,
Myślimy im jako psy stępyli.

„Do czego więcej zdolny chamy?
Na bój, na bój i t. d.

Dzisiaj świdomym swego celu
Nie czynimy dłużej w niewoli tyć
Wzrostł nam mało, dziesiąt wielu
Wśród moich, ciężcy wołnymi byd

Na bój, na bój i t. d.
Wyszliśmy z ciemnych noc, z poddaszy
Z chałup, i fabryk, kopalni, hut
Za Polskę walka nas nie straszy,
Bo Polskę zdobył polski lud.

Na bój, na bój i t. d.
Nam wodzów innych nie potrzeba,
Z Moskwy, z Pomyania, to zdrady ślad
Om nie pragną dla nas chleba
Jak pragnie dla nas Piłsudski brat.

Na bój, na bój i t. d.
On szarem tami zwalczył wroga,
On nam budował w ojczyźnie bój,
Ludu z nim staje się wroga,
Którą on wiedzie nie walczyć.

Na bój, na bój i t. d.

J. RETKE.

Polska z dni Grzybowa.

„Dziś oni pełną z kolebek w mogły
Niewolnicy—gorzej: aldyzy niewolników,
Zmarzni cała szkaradwa, od brzdzi
Niewiele wyższych nad zwierzęta—ludzi.
Nie mają nawet tej dzikich odwagi
Pierśi gotowej przysiąg oręż nagi”.

Taki właśnie obraz Polska przedstawiała wobec świata, gdy przed świerczewcem na niemożną, zdawało się, potem imperjum carów zamierzyła się bohaterska Japonia. Dzień 13 listopada 1904 roku był na szkaradzie tego obrazu „pozytywistycznego” społeczeństwa pierwszą szkaradą światła.

Poza garstką „szalenców”, którzy przygotowywali czyn buntu, gotowego przysiąg oręż nagi carskich zandarmów i kozaków, miał takiego czynu po ówczesnej Polsce się nie spodziewał.

Wiedzieli wszyscy, że na ową niedzielę P.

P. S. wyznaczyła demonstrację na placu Grzybowskiem. Oficje kolportowana odezwa Centralnego Komitetu Robotniczego, zawczasu władze o tem uprzedzia. Mogły władze przygotować i przygotowały ochronne pogotowie w właściwym miejscu i na właściwą porę. O to właśnie chodzilo. W rozkspisowanej demonstracji jedna rzecz tylko była jaknajciszej zakonspirowana: — to broń i zbrojna walka z przemocą.

gdy przeciw niewolnikom i narzędziom carskiej nad Polską tyranią padły strzały z rewolwerów bojówki, odpowiedział był poploch zręcznie się do ucieczki.

Ci — pierwsi zostali zaskoczeni a do ufraty przytomności ujawnieniem się w Polsce ducha, którego gnębić ani podjęzwał.

Lecz też ze strony gnębićli zrozumiano

odrazu, jak potężne i groźne dla nich jest znaczenie czynu dokonanego na Grzybowie. Błyskawicznie zmobilizowała cały aparat cenzury i granicznej kontroli dla walki z glosem tego faktu. Przed ucieczką najbardziej niebezpiecznych rewolucjonistów tak pilnie nie strzeżono granic cesarstwa jak przed przedostaniem się zagranicę wieści o strzałach pepesowskiej bojówki. Pismom krajowym nie wolno było wspomnieć ani słówkiem o wypadkach dnia 13 listopada.

Trwoga trwała jednak krótko. Już po kilku dniach prasa uzyskiwała swobodę nie tylko informacyj, lecz nawet i komentarzy o placu Grzybowskiem.

I wtedy po błysku, świadczącym krwawo, bohaterska i wolna Polska jeszcze nie zginęła, rozpełzła się z bezprzykładną ohydą cała panująca rzeczywistość innej Polski — siłgi niewolników.

Ta Polska znalazła natychmiast dla caratu lepsze sposoby walki przeciw polskiemu duchowi wolności, niż cenzura, represje i kozackie mahaje.
Carat chciał zadusić głos na placu Grzy-

cej, dając za przykład Rząd Włosa, który stale głosi, że będzie gorzej, co spowodowało rewolucję majową w roku 1926 znaczącą, że klasa robotnicza jest w całym świecie i to poważna, z którą trzeba się liczyć, a zrozumienie tej sprawy przez klasę pracującą będzie następować powolnie stałe polepszenie. Tow. poseł określając przedwojenną Europę a dzisiejszą i skutki wojny, przypominając kapital Niemiec, Francji i innych państw Europy przed wojną, który w skutek wojny poszedł z Europy do Ameryki, poczem omawia dzisiejszy kryzys na giełdach w Ameryce, po którym objawia się i w innych państwach, poczem zwi nadzieję, że te wielkie kapitały przywrócić z powrotem do Europy co może znacznie poprawić i naszą sytuację gospodarczą.

Kolejno omawia tow. poseł Downarowicz sprawę produkcji zboża i jego niskie ceny, które nie pokrywają własnych kosztów produkcji, polemizując, że nas chłop chce, by produkty były droższe a rolnik wolno a tańsze produkty rolne, poczem omawia nasz przemysł i jego ekspancję zagranicę oraz trudności, podkreślając, że nasza polityka winna zdążyć, aby nasza produkcja przemysłowa miała zbyć więcej winny w kraju co jest najwłaźniejsze. Następnie tow. poseł omawia sprawę kapitałów krajowych, nadmienając, że prywatnych jest u nas mało i to bardzo słabe, albowiem nie mamy w Polsce powożnych Banków jak to ma zagranicą i jedynie powożny kapitał u nas to jest Państwo a Bank Polski to największy w Polsce i to sprawa walki klasy robotniczej musi być rozuma i zastanawiania. Nasze granice - mówi tow. poseł - są otwarte nie tak jak mają inne państwa zabezpieczone przez morze i góry, przeto nie czujmy nad tem aby je odpowiednio zabezpieczyć, gdyż mimo wszystko granicą nasz może niebezpieczeństwo, albowiem Niemcy nie chcą się pogodzić z ich granicami wschodnimi i gotują się do przyszłej wojny i tu woła: My socjaliści chcemy pokoju ale stać musimy przy utrwaleniu obecnych naszych granic, które zabezpieczył może nasza polityka ostrożna i demokratyczna i która nie może być balaganem. Przypominają mi się czasy naszej dawnej szlachty i jej historia to dziś opozycja niezem się nie odróżnia od niej, porównując CKW-istę z Włosem dawniej a dziś i pyła się zebranych skąd to jest, że dzisiaj nie mamy niestety większego CKW-istę, którzy się dziś przeciw niemu buntują z chadekami, endekami, piastowkami i t. d. czy choć jedno prawo Rząd Marszałka odebrał klasie robotniczej, przeciwnie, tylko go rozszerzył, to może dlatego ta nienawiść do Piłsudskiego i dziś musimy walczyć z Sejmem, którego opozycja krzyczy po całym kraju, że dąży do otwartej dyktatury, gdzie w roku 1926 żądy po przewrocie majowym wściekali się CKW-istę na Piłsudskiego dlatego, że dyktatury nie wprowadził. Tu jeden z obecnych CKW-istów tarnowskich podnosi zarzuty, gdyż Rząd dał 500 milionów, a te nie dają wyników, należą odprawę i mówią do zebranych, że gdyby minist. Czechowicz był wówczas nieważny dając 500 milionów, to wówczas należało go oddać pod sąd, albowiem zrobił by się krach gospodarczy, a co do subwencjonowania nas przez Rząd jest nieprawdą i jest to może przeciwnie, gdyż Robotnik Warszawski drukuje się dzisiaj za rządowe pieniądze i w drukarni rządowej, a następnie wszystkie organizacje TUR, i inne CKW-istyczne są subwencjonowane przez Rząd, poczem to oświadczenie tow. posła wywołało śmiech na sali i zebrani wydрили CKW-istę. Na koniec tow. poseł określił obecną Rząd a opozycję potępił i zaznaczył gdyby oba Rządy były z sobą w stanie współpracy a do tego jak i z tego nadmienając, że z PPS-ów Frakcji Rewolucyjnej stworzono Związek Strzelecki a następnie Legiony i tu ma wielką ambicję klasa robotnicza Frakcji, która nieugięcie walczyła o wolność, przypominając przytem zjazd Bojowców PPS. Frakcji w Warszawie, w którym udział wzięli niemal wszyscy członkowie Rządu począwszy od Prezydenta. Przemówienie tow. posła Downarowicza zebrani nagrodzili licznymi oklaskami.

Następnie tow. Pyszyński odczytał następującą rezolucję:

Zebrani robotnicy na zgromadzeniu odbytem dnia 19 listopada 1926 r. uchwalają:

1. Wyrażają hold i wdzięczność Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej Ignacemu Mościckiemu za przypięcenie Słobu Narodowego

w postaci Państwowej Fabryki Związków Azotowych w Mościcach.

2. Wyrażają bezgraniczną wiaręność pierwszemu bojkownikowi o niepodległość Polski Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu i stwierdzają publicznie, że oddadzą się z całym wysiłkiem do dyspozycji Marszałka, prostując kłamstwa opozycji i przywródców jakoby masy robotnicze miały podnieść rękę na majęstą Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Wyrażają klubowi poselskiemu PPS-ów d. Frakcji Rewolucyjnej gorące uznanie za obronę demokracji i obronę interesów rzesz robotniczych.
4. Centralnemu Zręseniu Rady Związków Zawodowych w Warszawie wyrażamy uznanie za skuteczną obronę mas robotniczych.
5. Przybyłemu delegatowi tow. posłowi Downarowiczowi i generalnemu sekretarzowi Związku Zawodowego Robotników Budowlanych tow. Romanowskiemu wyrażamy gorące podziękowanie za przybycie na teren okręgu tarnowskiego.
6. Zgromadzeni domagają się ograniczenia redukcji wśród robotników najbardziej wyczerpanych miejskich, ewentualnie i małopolskich.
7. Zgromadzeni domagają się zniesienia akordów, ewentualnie podwyższenia płacy akordowej o 50%, i wykonywania akordu w tych warunkach, które nie cierpią zwłoki lub zagrożenia bezpieczeństwa publicznego.
8. Zgromadzeni domagają się od komisarza Rządowego Kasy chorych w Tarnowie, wybudowania mruwanego ambulatorium lekarskiego z izbą chorych i higieniczną poczekalnią. Domagamy się przeznaczenia automobilowej karawaty pogotowia i zwiększenia personelu lekarskiego.
9. Domagamy się od Rządu wprowadzenia ubezpieczenia na starość do lat 50. Zwracamy się z prośbą do Dyrektora Państwowej Fabryki Związków Azotowych o udzielenie gruntu pod budowę domu ludowego dla Stowarzyszenia Osiały Robotniczej w Mościcach.
10. Wyrażamy gorące poparcie prasy zawodowej w Warszawie oraz organu własnego „Przedświt Tarnowski”.
11. Zebrani uznają konieczność konsolidowania ruchu robotniczego pod sztandarami Frakcji Rewolucyjnej PPS, jako jedynej Polskiej Organizacji socjalistycznej walczącej o demokrację i interesy polskiej klasy pracującej. Rezolucję powyższą zebrani przyjęli nadmomyślnie oklaskami, zaś na zapytanie kto jest przeciw podniosło tylko 6 rąk, lecz nie byli to robotnicy fabryczni tylko opryskli CKW-istę z Tarnowa, których poseł Ciołkosz wydelegował na czele z niejakim Pałką rabusem i napadaczem na obce lokale, dla rozbicia naszego wiewu i dzięki tylko interwencji prezydium udało się opryszkom wyjść cało ze sali z powodu oburzenia robotników na nich.

Wiec zakończono licznymi okrzykami na cześć Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego i Marszałka Piłsudskiego a w końcu odśpiewaniem Czerwonego Sztandaru.

Z posiedzenia Rady miejskiej.

We czwartek dnia 21 listopada o g. 6-te odbyło się 3 posiedzenie Rady Miejskiej w sali posiedzeń na Ratuszu.

Przewodniczył burmistrz dr. Skowronski. Zjawili się na obrady 44 radnych. Po przeczytaniu i zatwierdzeniu poprzedniego protokołu odebrał p. burmistrz przyrzeczenia od radnych dr. Silbergera i Englera, poczem przystąpiono do wniosków i interpelacji. Ten punkt obrady wywołał przeszło dwugodzinny dyskusję. Albowiem interpelacja Manaczyński wniósł projekt aby „wnoski i interpelacje” były przeniesione jako ostatni punkt obrad w porządku dziennym, a to dla spokojnego przeprowadzenia nadier pilnych i ważnych spraw. Sprzeciwia się temu szereg radnych, powołując się na statut dawnej Rady i twierdząc, że dopóki nie ma nowego statutu, stary obowiązuje.

Radny Turęk zapytał, dlaczego do autobusów kursujących do Mościc nie zabiera się robotników. Pan inż. Zawadzki odpowiedział, że puści 3 wozy o godz. 6.10 rano specjalnie dla robotników.

Na interpelację radnego Pyszyńskiego w sprawie zwiększenia etatu straży pożarnej i uregulowania służby na 24 g. służby, 24 wolne, następnie w sprawie oświetlenia Huty i Po-

gwidzowa p. burmistrz odpowiedział, że zwiększenie etatu na razie jest niemożliwe ze względu na krytyczny stan finansowy Magistratu. Sprawa uregulowania służby jest możliwa w ten sposób, że straż musi być skoszarowana i strażcy winni zamieszkać w mieście. Ponieważ część strażaków mieszka na wsi, przeto część druga jest poszkodowana, więc regulacja służby będzie w samej straży. W następnym numerze poświęćmy tej sprawie osobny artykuł. Co do oświetlenia Huty i Pogwidzowa Magistrat poczynił w tym kierunku odpowiednie zarządzenia. Wniosek radnego Pyszyńskiego o nadanie 13 pensji dla pracowników miejskich, z góry został odmówiony z powodu złego stanu finansów, natomiast jest możliwy dodatek święteczny, o który tow. Pyszyński interpelował.

Następnie interpelował tow. Pyszyński, domagając się wypłacania procentowych godzin w niedziele i święta szoferom miejskim, następnie o przydział koczowniczych i butów filcowych na zimę dla szoferów miejskich we wszystkich oddziałach. P. burmistrz oświadczył, że Magistrat tą sprawę rozpatrzy we własnym zakresie.

Poczem zatwierdzono zgłoszenie przez Magistrat pożyczki w P. K. O. w kwocie 59.000 zł. pod zastaw papierów wartościowych. Wybrano komisję budżetową składającą się z 18 członków, w skład której wchodził tow. Pyszyński.

Z galerii wykołonych typów.

1) Sąd Grodzki w Tarnowie skazał Jana Szkotła, jednego z cewakwistycznych bojkowkarzy za dokonany napad na powracającego z komisji wyborczej 12.VI. o godz. 23 w nocy tow. Pyszyńskiego na którego bojkowka cewakwistyczna wówczas napadła na zbiegu ulic Wawowej, Katedralnej, Krakowskiej.

Szkotła Jan uderzył z tyłu łaską w głowę, napadnięty stracił przytomność. Sąd Grodzki skazał za to na trzy dni aresztu z zamianą na grzywnę.

2) Sąd Grodzki w Tarnowie skazał starszego blokowego Tomasza Jedrzykiewicza skarbnią cewakwistycznego komitetu kolejarzy na warszawczaka w Tarnowie na 24 godzin aresztu zamianą na grzywnę. Tomasz Jedrzykiewicz pełnię służbę w dniu 16.VI. 29 na głównym bloku przy ul. Krakowskiej, zaczął się na powracających z komisji wyborczej na Orzebielucha Jana i Benedykta Małkę rzucając z mostu kamień i wrazie ugodzenia niewspławnie nastąpiłoby ciężkie poranienie lub też śmierć. Nie potrzebujemy dodawać, co czego prowadzi zaślepienie partyjne, miast pilnować powierzonej mu ważnej placówki jakim jest (blok) wolał skrytykować do konca zamachu na niewinnych ludzi.

Coż na to dyrekcja kolei państwowej w Krakowie.

Sąd apolacyjny w Tarnowie stwierdził wyrok I. instancji o do zaręka miejskiego Marcelogo Wojtowicza zamieszkałego w budynku miejskim przy ul. Dzierżynskiego 348, w sprawie wymagalności łapówki przy zakupie oliwy dla magistratu m. Tarnowa. Wyroku nie ogłaszamy, gdyż takowy nie został stronażona jeszcze doręczonej. Potępiamy fakt, by pracownik miejski któremu władze publiczne zakupno materiału, tartoryzował łupca tarnowskiego wymagalności łapówki i kompromitował staż szerszaki.

Ananas Cewakwistyczny defraudantem.

Ilustrowany Kurjer krakowski z dnia 20.XI 1926 donosi, że dyrekcja tramwajowa w Krakowie zawiesiła w służbie prezesa Związku Zawodowego tramwajarzy P. P. S. za malwersację finansową, ładnie bagietko cewakwistyczne. Tacy chcą uprawiać „opozycję, by mogli bezkarnie kraść.

Panu Czarnkowi w odpowiedzi.

Stępowania artykułu p. t. „Nowozwony Wieszniak na warszawczaki kolejołowych” nie zamierzamy, polecamy panu skierowanie sprawy za zgodę sądowniczej. Herzoniółdo cewakwistyczna nie sta granic, rząd publiczna chcą wieszak tych, co stoją po stronie Marszałka Piłsudskiego - gdy dają do władzy, a dziś są upadają i chcą odwoływać.

Na łańcuch prasowy „Przedświt tarnowski”, składa tow. Małek Benedykt 2 zł. i wyzywa do złożenia pewnej kwoty radnego Orzebielucha.

Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Starzyk